

Suhdanteet ja rahoitusmarkkinat

Joulukuu 2006

Q4

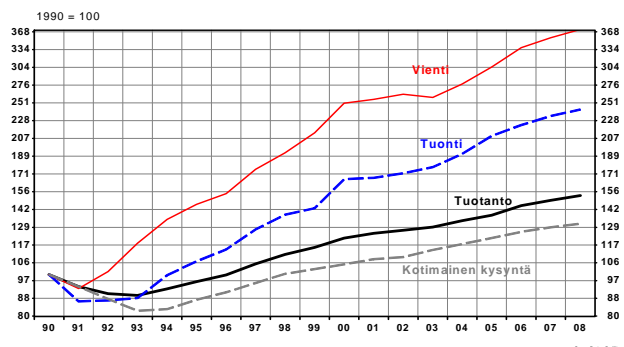
Sisällysluettelo

Kansainvälinen talous.....	2
Kuviot	4
Kotimaiset suhdanteet.....	7
Kuviot ja taulukot.....	9
Ennustevertailua.....	12

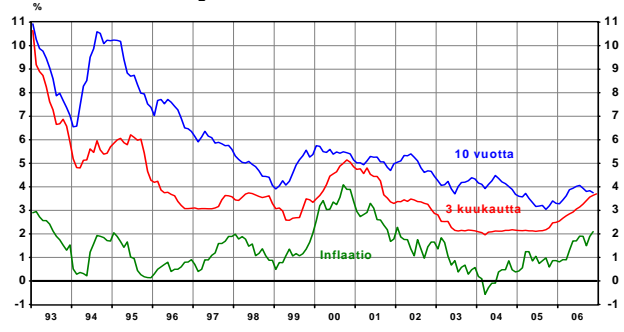
Julkaisu on luettavissa Internetissä www.sampo.fi/talouksatsaukset sekä Sampo verkkopankissa. Katsaus ilmestyy kolmen kuukauden välein.

Tarjonta ja kysyntä

Volyyymi-indeksi

Korot ja inflaatio Suomessa

SAMPO PANKKI OYJ

Unioninkatu 22, Helsinki, puhelin 010 515 15, faksi 09 654 346, 00075 SAMPO

Sähköpostiosoite etunimi.sukunimi@sampo.fi, verkkopalvelut www.sampo.fi, puhelinpalvelut 0200 2580

Rekisteröity kotipaikka ja osoite Helsinki, Unioninkatu 22, 00075 SAMPO. Y-tunnus 1730744-7

Maailmantalouden kasvu hidastuu hieman

Kaikkiaan maailmantalous on kasvanut nopeasti jo neljä vuotta peräkkäin, kun kokonaistuotanto on lisääntynyt vuosittain 4-5 prosenttia. Erittäin nopeasti tuotanto on lisääntynyt Aasian kehittyvillä markkinoilla, Venäjällä, Baltianmaissa sekä eräissä Latalaisen Amerikan maissa. Yhdysvalloissa, euroalueella ja Japanissa kasvuvauhti on ollut selvästi hitaampaa. Vuonna 2007 koko maailmantalous kohoaa ripeästi, vaikka teollisuusmaissa tahti hieman laantuu. Mitään yleistä maailmantalouden taantumaa ei ole nähtävissä edes vuonna 2008, joskin öljymarkkinoiden mahdollinen kriisiytyminen saattaisi jarruttaa maailmantalouden kasvua enemmänkin. Omat epävarmuutensa liittyvät myös Yhdysvaltojen mittaviin vaje- ja velkatasoihin. Korot pysyvät jokseenkin nykytasolla, ja vuoden 2007 lopulla ne voivat hieman laskeakin.

Yhdysvalloissa kasvutahti hidastuu

Vuonna 2005 Yhdysvaltain kokonaistuotannon volyyymi kasvoi 3,2 prosenttia. Vienti ja tuonti kohosivat runsaat kuusi prosenttia ja yksityiset investoinnit runsaat seitsemän prosenttia. Yksityisten kulutusmenojen volyyymi nousi 3,5 prosenttia, mutta julkiset kulutus- ja investointimenot kasvoivat vain prosenttia.

Vuoden 2006 tammi-syyskuussa bruttokansantuote kohosi 3,4 prosenttia, kun viennin nousu vauhdittui ja tuonti lisääntyi vientiä hitaammin. Yksityisten investointien sekä kulutusmenojen kasvutahdit vaimenivat hieman. Yksityisen kulutuksen volyyymi oli tammi-syyskuussa 3,1 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin, ja investoinnit nousivat 4,2 prosenttia. Julkisten investointi- ja kulutusmenojen volyyymi kasvoi kaksi prosenttia, eli hieman nopeammin kuin vuonna 2005. Koko vuoden 2006 bruttokansantuote näyttää kasvaneen runsaat 3 prosenttia.

Yhdysvaltain kasvumahdollisuuksia jarruttavat ennätysuuriksi kohonneet kotitalouksien velat sekä täysin poikkeuksellisesti jo toista vuotta negatiivisena pysynyt kotitalouksien säästämisaste. Liittovaltio budjettivaje on noin 250 mrd. dollaria, joka sentään on siedettävämpi kuin vuoden 2004 budjettivaje (400 mrd. dollaria). Osavaltioiden sekä paikallishallinnon budjetit ovat kokonaisuutenaan jokseenkin tasapainossa. Ulkomaankaupan alijäämä on syventynyt vuosi vuodelta. Vuonna 2006 vaihtotaseen alijäämä on ollut lähes 900 mrd. dollaria eli reilusti yli 6 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Ainakin toistaiseksi tälle vajeelle on riittänyt rahoittajia maailman ylijäämäisistä maista, joten akuutista vaihtotasekriisistä ei ole näkyneet merkkejä.

Kotitalouksien ennätysellinen velkaantumisaste (n. 130 prosenttia) näyttää jo lyöneen jarruja asuntomarkkinoille. Vuonna 2006 uusien asuntojen aloitukset ovat suoistuneet selvästi, ja rakennuslupiakin on anottu aiempaa vähemmän. Asuntokaupassa niin uusien kuin vanhojenkin asuntojen kauppamäärät ovat supistuneet huomattavasti. Myymättömien asuntojen määrä on kasvanut nopeasti, ja myyntiajat ovat pidentyneet selvästi. Kuitenkaan pelättyä asuntojen nimellishintojen alamäkeä ei vielä ole koettu, mutta hinnat ovat polkeneet paikoillaan noin vuoden ajan. Täten varsinaista varallisuusarvojen notkahdusta ei ole tapahtunut, koska finanssisijoitusten markkina-arvot ovat hieman kohonneet. On silti erittäin todennäköistä, että yhdysvaltalaisen kulutusmenojen kasvu jää vuosina 2007-2007 selvästi hitaammaksi kuin kahtena edellisenä vuotena. Tämän vuoksi bruttokansantuotteen kasvutakin voi odottaa korkeintaan runsaan kahden prosentin vuosinousua.

Teollisuuden ostopääällikköindeksi painui marraskuussa pitkästä ajasta alle 50 pisteen, joten teollisuustuotanto polkee nyt paikoillaan. Kuitenkin palvelualojen ostopääällikköiden enemmistö on vielä varovaisen optimistinen lähitulevaisuuden suhteen. Kuluttajien luottamus on kuluneen syksyn aikana säilynyt jokseenkin vakaana, koska työllisyyskehitys on ollut kohtuullinen, ja tulot ovat lisääntyneet.

Yhdysvaltain keskuspankki kiristi otettaan nostamalla asteittain ohjaukskorkonsa viime kesäkuun loppuun mennessä nykyiseen 5,25 prosenttiin. Sitten ohjaukskorko on pidetty ennallaan. Inflaatio oli elokuulle asti lähes 4 prosenttia, kunnes öljyn halpeneminen hidasti inflaatiota huomattavasti syys-marraskuussa. Näillä näkymin rahapolitiikkaa ei enää kiristetä, mutta pientä kevennystä voidaan odottaa ennen ensi kesää. Dollari pysynee vuonna 2007 suhteessa euroon heikompana kuin vuonna 2006 keskimäärin.

Aasiassa talouskasvu on selvästi länsimaita nopeampaa

Kiinan talous kasvaa nopeasti. Vuoden 2005 bruttokansantuote kohosi 10 prosenttia, kun teollisuustuotannon määrä kasvoi 16 prosenttia. Vuoden 2006 tammi-syyskuussa nousu on jopa hieman nopeutunut, kun teollisuustuotanto on lisääntynyt 18 prosenttia. Ulkomaankaupassa kirjataan vuosi vuodelta uusia ylijäämäennätyksiä, ja keskuspankin valuuttavaranto on paisunut jo 1000 miljardiin dollariin eli jopa suuremmaksi kuin Japanin varanto. Kuitenkin inflaatio on pysynyt noin kahdessa prosentissa. Talouspolitiikka yrittää hillitä vauhtia, mutta Kiinan

kokonaistuotanto kohonnee ainakin 9 prosenttia vuonna 2007, eikä olennaista hidastumista ole odotettavissa seuraavanakaan vuotena, jolloin kansakunta juhlii Pekingin olympialaisia.

Vuoden 2005 kesästä alkaen Kiina on sallinut valuuttansa vahvistua hieman suhteessa dollariin. Nyt se on lähes 6 prosenttia vahvempi kuin puolitoista vuotta aiemmin. Massiivinen vientilyijäämä sallisi kuitenkin vielä selvästi suuremmankin vahvistumisen.

Japanin kokonaistuotannon määrän kasvoi vuonna 2005 tarkistettujen tilastojen mukaan 1,9 prosenttia. Vienti lisääntyi 7 prosenttia ja tuonti hieman vähemmän. Kiinteät investoinnit kohosivat 2,4, mutta yksityinen kulutus kasvoi vain 1,5 prosenttia ja julkinen kulutus saman verran. Vuoden 2006 tammi-syyskuussa kokonaistuotanto kohosi 2,2 prosenttia, kun viennin kasvutahti nopeutui. Yksityinen kutus lisääntyi vain prosentin ja julkisen kulutuksen kasvu tyrehtyi. Inflaatio on juuri ja juuri irronnut pitkästä deflaatiokaudesta muutaman kymmenyksen plussan puolelle. Lyhyet markkinakorot ovat vain marginaalisesti nollan yläpuolella. Japanissa ulkomaankauppa on ollut ylijäämäistä aina 1980-luvun alusta alkaen, mutta julkisen sektorin alijäämä on erittäin suuri. Myös kotitalouksien velkaantumisaste on korkea. Vuonna 2007 Japanin talous kasvaa edelleen noin 2 prosenttia.

Kiinan ohella monissa **muissakin Aasian maissa** talous on kasvanut viime aikoina voimakkaasti. Vuoden 2006 tammi-syyskuussa Intian kokonaistuotanto on lisääntynyt noin 9 prosenttia. Koreassa, Thaimaassa, Malesiassa ja Filippiineillä on edetty 5-6 prosentin tahtia. Kiinan veto pitää näiden maitten kasvutahdin nopeana myös vuonna 2007.

Euroalueen kasvu hidastuu vuonna 2007, korkojen nousu lähellä lakipistettään

Euroalueen talouskasvu vauhdittui vuonna 2006. Vielä vuonna 2005 bruttokansantuote kohosi vain 1,4 prosenttia, mutta vuoden 2006 tammi-syyskuussa nousu on ollut jo 2,5 prosenttia. Viennin ja tuonnin volyymit ovat kohonneet lähes 9 prosentista. Investoinnit ovat lisääntyneet 5 prosenttia, mutta kulutuksen piristyminen on vielä ollut verraten varovaista. Euroalueen yksityinen kulutus oli tammi-syyskuussa 1,9 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Julkisten kulutusmenojen määrä on kasvanut 2 prosenttia. Työttömyys euroalueella on hellittänyt asteittain. Parin vuoden takaisesta 8,9 prosentin työttömyysasteesta on painuttu nykyiseen 7,8 prosenttiin. Koko vuoden 2006 bruttokansantuote kasvaa euroalueella ainakin 2,5 prosenttia, sillä vuoden lopulla kaikki suhdanne- ja kuluttajabarometrit ovat olleet kohtalaisen positiivisia.

Vuonna 2007 euroalueen talouskasvu hidastunee hieman, ilmeisesti noin kahteen prosenttiin. Näköpiirissä oleva Yhdysvaltain hidastuminen heijastuu jarruna myös euroalueelle. Saksan menoa hillitsee heti vuoden alkaessa voimaan astuva arvonlisäverokannan korottaminen kolmella prosenttiyksiköllä. Monet muutkin euromaat kamppailevat budjettivajeensa kanssa, ja korotkin ovat nousseet.

Euroalueen inflaatio on pysyvä elokuuhun asti 2,3-2,5 prosentissa. Syys-marraskuussa inflaatio painui hieman alle 2 prosentin, kun öljyn hinta halpeni tuntuvasti. Kuitenkin keskuspankki on katsonut välttämättömäksi jatkaa rahapolitiikkaansa kiristämistä nostamalla ohjauskoron 12 kuukaudessa 2,0 prosentista 3,5 prosenttiin. Näillä näkymin EKP nostanee maaliskuussa ohjauskoron 3,75 prosenttiin, koska se ennustaa inflaation palaavan takaisin vähintään 2 prosenttiin. Tällöin euriborkorot liikkuisivat keväällä 3,9-4,1-haarukassa. Tätä korkeammalle korot eivät sitten tässä suhdannekierrossa kohoaisikaan.

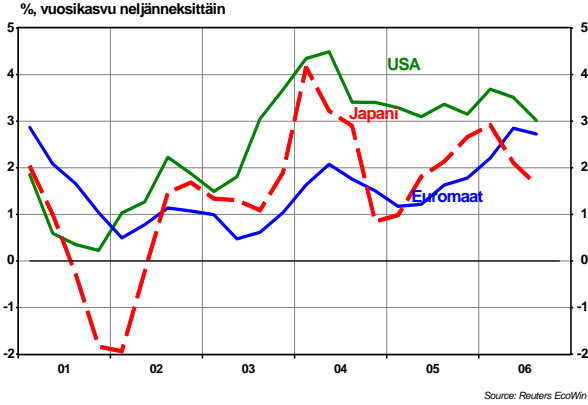
Venäjän talous on kasvanut 6-7 prosenttia vuonna 2006. Teollisuustuotannon nousu on ollut hieman tätä hitaampaa, mutta kotimainen kysyntä on kohonnut vauhdilla. Hinnakas öljy pitää kehityksen samankaltaisena myös vuonna 2007. **Baltian maissa** taloudet ovat vuonna 2006 kasvaneet erittäin nopeasti. Virossa ja Latviasa on kokonaistuotanto ollut kuluvan vuoden tammi-syyskuussa noin 12 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin, ja Liettuaakin on ylletty lähes 8 prosentin nousuun. Myös vuonna 2007 kasvu jatkuu melko nopeana Baltian maissa, joskaan vuoden 2006 lukemiin ei enää yllätä.

Lauri Uotila

KANSAINVÄLINEN TALOUS JA RAHOITUSMARKKINAT

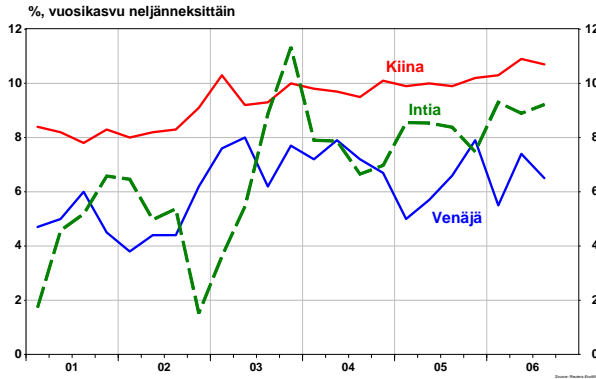
Kokonaistuotannon kasvu

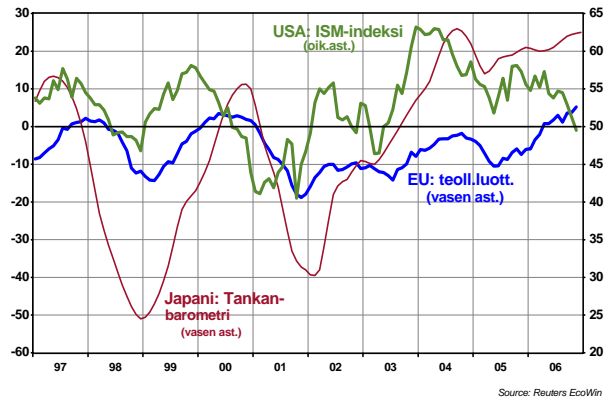
Kuluttajien luottamusindeksi

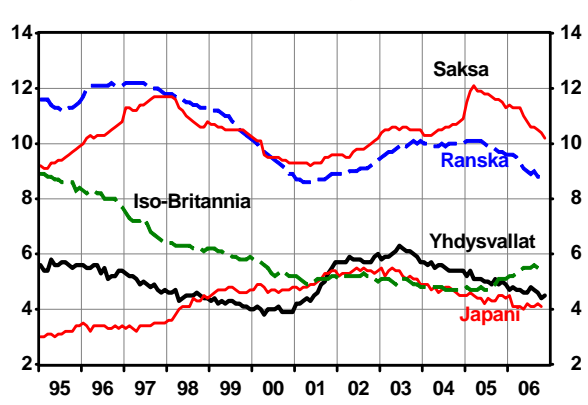
Kokonaistuotannon kasvu

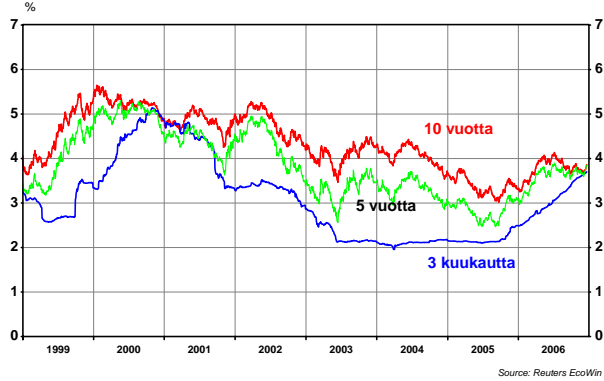
Teollisuuden suhdanneodotukset

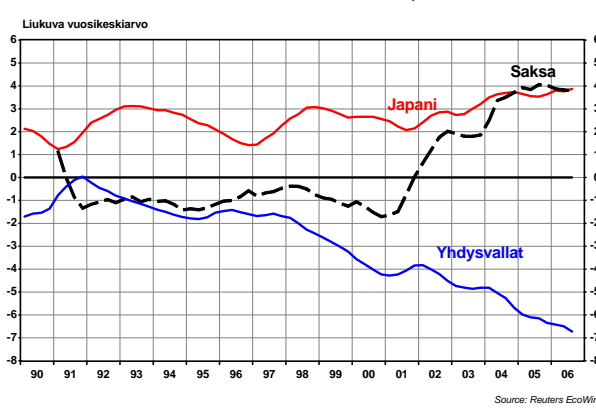
G5-maiden työttömyysaste

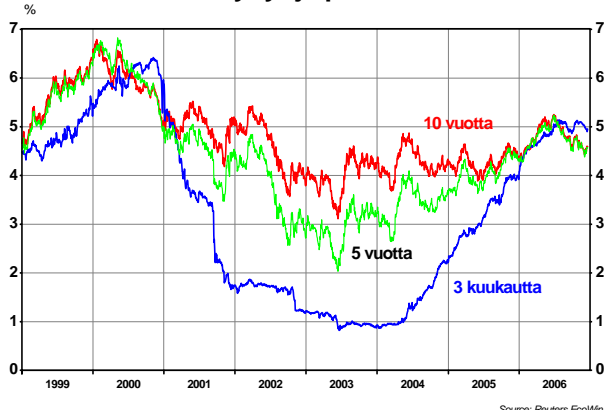
EMU: Lyhyt ja pitkä korko

Ulkoinen tasapaino

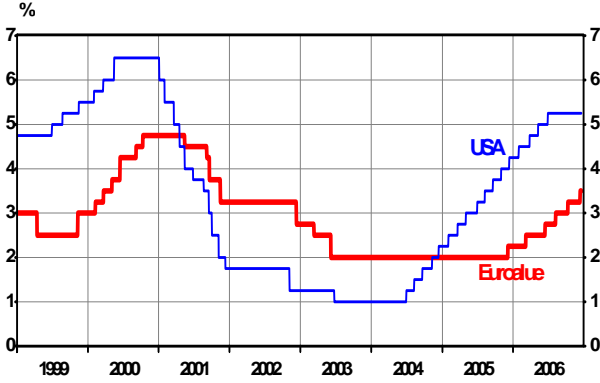

USA: Lyhyt ja pitkä korko

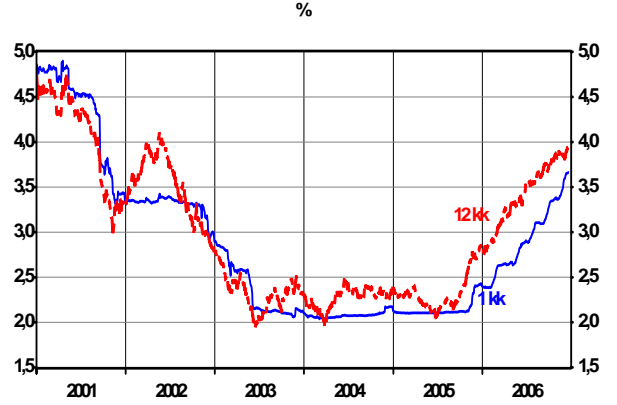

Keskuspankkien ohjaukorot

Source: Reuters EcoWin

Euriborkorot, 1 ja 12 kuukautta

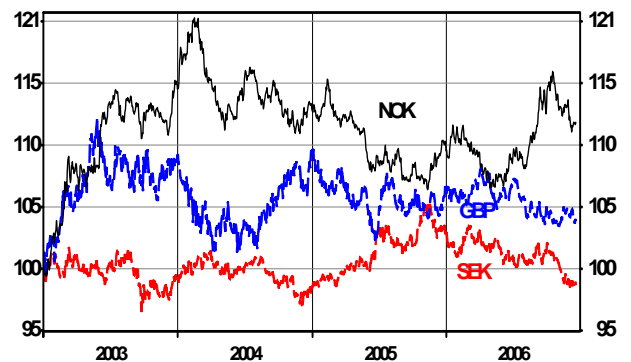
Source: Reuters EcoWin

Euro / USD

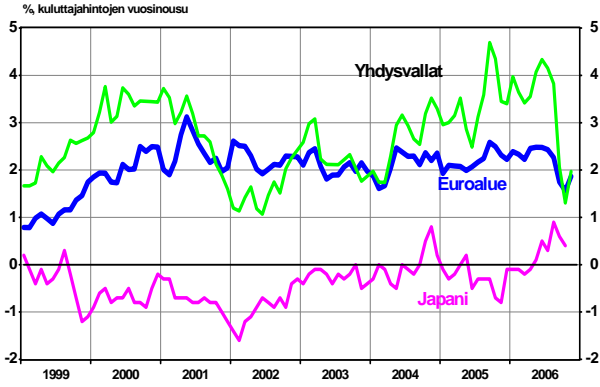
Source: Reuters EcoWin

Indeksoidut EUR-kurssit
29.12.2002=100

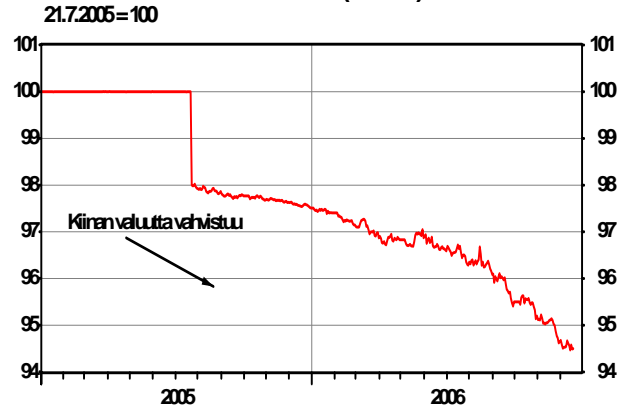
Source: Reuters EcoWin

Inflaatio

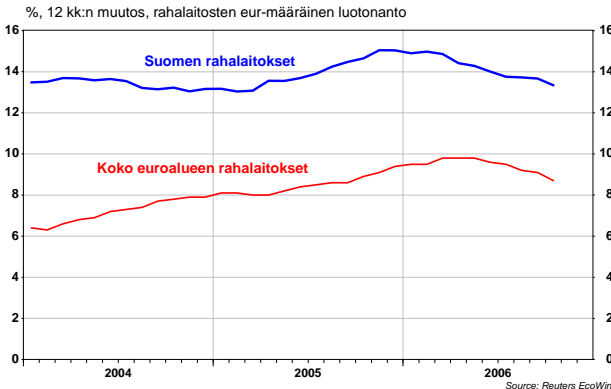
Source: Reuters EcoWin

USD / CNY (Kiina)

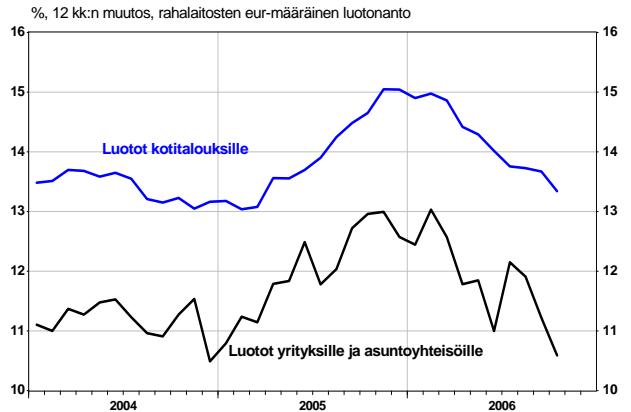
Source: Reuters EcoWin

Rahalaitosten luotot kotitalouksille

Source: Reuters EcoWin

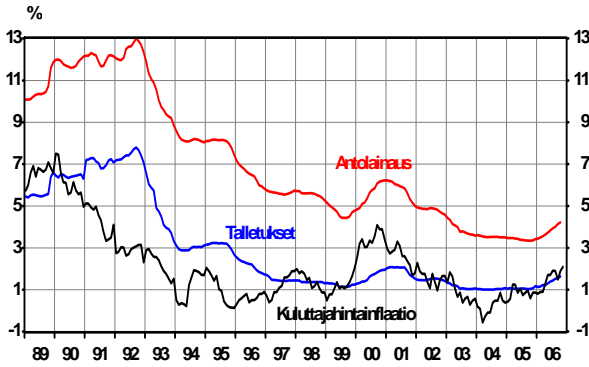
Suomi: Luotonannon kasvu

Source: Reuters EcoWin

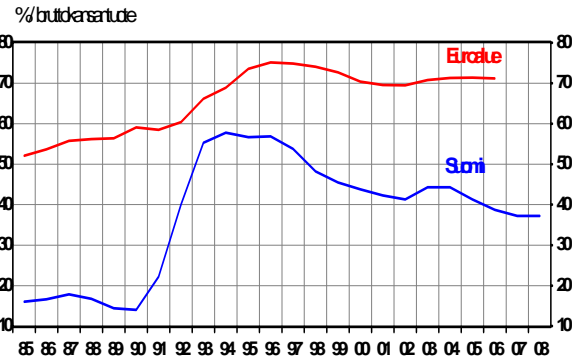

Euro-antolainauksen ja -talletusten korot sekä inflaatio Suomessa

Source: Reuters/EcoWin

Julkinen bruttovelka

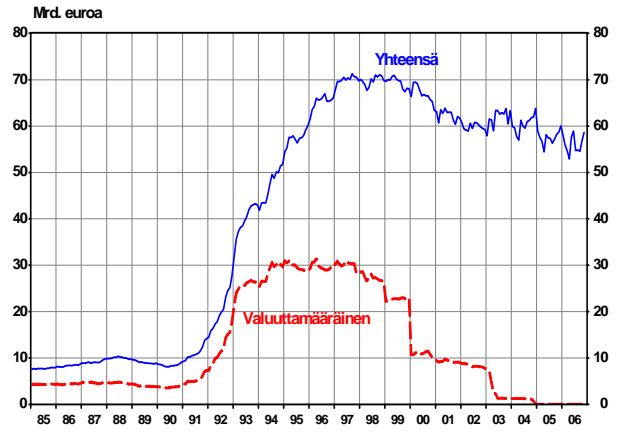
Source: Reuters/EcoWin

Yleisön eur-talletukset pankeissa 2003 alkaen tilastomuutos

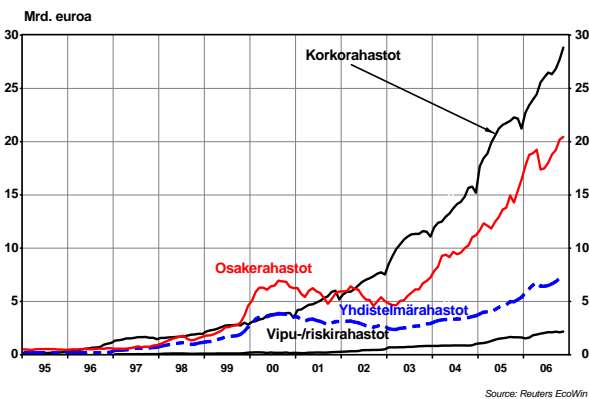
Source: Reuters/EcoWin

Valtionvelka Suomessa

Source: Reuters/EcoWin

Sijoitusrahastot Suomessa rekisteröidyt

Source: Reuters/EcoWin

Valtiontalouden tasapaino: Mrd. eur, tulojäämä, liukuva vuosisumma

Source: Reuters/EcoWin

Suomessa nopeasta kasvusta kohti normaalia

Suomessa tuotanto on kasvanut myös vuonna 2006 selvästi nopeammin kuin euromaissa keskimäärin. Tosin osa (noin yksi prosenttiyksikkö) tästä yli 5 prosentin noususta on perua edellisen vuoden vertailukohdasta, jonka aiheutti seitsemän viikon seisaus paperitehtailla. Työllisyys on parantunut hiljalleen, ja inflaatio on säilynyt maltillisena. Ulkomaankaupassa on jo totutulla tavalla selvä vientiylijäämä, ja valtiontaloudessa tulot ovat menoja suuremmat. Kaikkien keskeisten yritysalojen luottamusmittarit ovat Suomessa selvästi korkeammalla kuin euromaissa keskimäärin. Myös kuluttajina suomalaiset ovat optimismivertailussa maanosan huipulla. Vuonna 2007 Suomen kokonaistuotanto lisääntynee kolmisen prosenttia, ja lähes sama tahti voi jatkua vuonna 2008.

Vienti on jatkanut vahvassa vedossa

Vuonna 2005 tavaroiden ja palvelujen volyyymi kasvoi 7,3 prosenttia eli saman verran kuin edellisenä vuotena. Vuoden 2006 tammi-syyskuussa vientimäärä kohosi 11 prosenttia. Lokakuun tullitilastot osoittivat viennin kasvun jatkuneen voimakkaana, joten koko vuodellekin on odotettavissa runsaan kymmeneksen volyyymikasvu.

Vuoden 2006 tammi-lokakuun aikana EU-maihin suuntautuneen tavaraviennin euromääräinen arvo kasvoi 18 prosenttia, ja vienti euroalueelle lisääntyi 20 prosenttia. Edellisen vuoden vastaavana aikana vienti EU-maihin kasvoi huomattavasti hitaammin. Viennin arvo muualle maailmaan kohosi tammi-lokakuussa 19 prosenttia.

Tammi-syyskuussa paperiteollisuuden viennin arvo oli 24 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin, jolloin siis alan työmarkkinakiista häiritsi vientiä. Öljytuotteiden vienti oli kasvanut lähes 50 prosenttia. Metallien jalostuksen viennin arvo kohosi 14 prosenttia. Koneiden ja laitteiden viennin arvo nousi tammi-syyskuussa 12 prosenttia ja elektroniikkateollisuuden vienti 4 prosenttia. Kulkuneuvoteollisuuden viennin arvo yli kaksinkertaistui, kun keväälle ajoittui muutamia suuria laivatoimituksia.

Viennin kasvu hidastuu vuonna 2007

Vuonna 2007 vientimarkkinoidemme olosuhteet ovat edellisvuotista haastavammat, kun talouden kasvutahti useissa maissa hieman hidastuu. Heikentynyt dollari leikkaa monien yritysten hintakilpailukykyä. Työvoimakustannuksetkin ovat Suomessa nousseet nopeammin kuin EU- tai euromaissa keskimäärin. Tästä huolimatta vuoden 2007 vientivolyyymi kohonnee viitisen prosenttia, ja kasvuedellytykset on nähtävissä myös vuodelle 2008.

Investointien nousu on vauhdittunut

Kolmen viime vuoden aikana kiinteiden investointien volyyymi on kasvanut 3-5 prosenttia vuodessa. Investointien suhde bruttokansantuotteeseen (investointiaste) on kohonnut hieman kahtena viime vuotena, mutta tasoltaan se on vielä melko matala, esimerkiksi kaksi prosenttiyksikköä matalampi kuin euromaissa keskimäärin.

Vuonna 2006 investointien kasvu on nopeutunut. Tammi-syyskuussa niiden volyyymi oli 7 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Asuntoinvestointien määrä on lisääntynyt jopa 11 prosenttia, ja muut talorakennusinvestoinnit kasvoivat 7 prosenttia. Maa- ja vesirakentaminen on kohonnut hieman, ja investoinnit koneisiin, laitteisiin ja kuljetusvälineisiin kasvoivat 7,5 prosenttia.

Asuntoinvestointien kasvu jatkuu myös vuonna 2007, sillä uusia rakennushankkeita on aloitettu aiempaa enemmän. Kokonaisuudessaan kiinteiden investointien volyyymi kasvaneen vuonna 2006 ainakin 5-6 prosenttia, ja vuonna 2007 investoinnit kohoavat 3-4 prosenttia.

Kulutusmenot ovat kasvaneet melko nopeasti

Yksityiset kulutusmenot kasvoivat reaalisesti vuonna 2005 melkein 4 prosenttia. Vuoden 2006 tammi-syyskuussa tahti on jatkunut lähes ennallaan.

Kestokulutustavaroiden hankintojen pitkään jatkunut nopea kasvu hidastui hieman vuonna 2006, kun tammi-syyskuussa niiden lisäys oli 5 prosenttia. Samana aikana päivittäistavaroiden ja palvelujen kulutusmäärät kohoivat noin 3 prosenttia. Muiden tavaroiden kulutusvolyyymi oli kasvanut yli 6 prosenttia. Julkisten kulutusmenojen määrä on polkenut melkein paikoillaan. Koko vuoden 2006 yksityiset kulutusmenot kasvanevat 3,5 prosenttia ja julkiset kulutusmenot ainoastaan 0,5 prosenttia.

Kotitalouksien oyoima kasva myös vuonna 2007, kun palkat nousevat lähes 3 prosenttia, ja inflaatio pysyy hillittynä. Kuitenkin niin reaalityulojen kuin kulutusmäärienkin kasvuvauhti jää vuotta 2006 hitaammaksi, ehkä noin 2,5 prosenttiin.

Nopetunut tuotannon kasvu palaa vuonna 2007 normaalitasolle

Vuoden 2005 bruttokansantuote kasvoi 2,9 prosenttia. Ilman paperiteollisuuden työselkkausta talouskasvu olisi ollut 4 prosentin luokkaa. Vuonna 2006 tuotanto on lisääntynyt poikkeuksellisen nopeasti. Tammi-syyskuussa bruttokansantuote oli jopa 6 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Vuoden viimeisen neljänneksen nousu jää selvästi hitaammaksi, mutta koko vuoden lukemiksi voi silti odottaa runsaan 5 prosentin kasvua.

Vuonna 2007 bruttokansantuotteen kasvu jäänee jo 3 prosentin paikkeille, joka sekkin on taas euroalueen kärkikastia. Kansainvälisen talouden lievä hidastuminen ja suomalaisyritysten hintakilpailukyvyyn heikkeneminen jarruttavat teollisuustuotannon nousua, ja lisääntyneet tuotantokapeikotkin hillitsevät menoa. Vähittäiskaupan jo pitkään jatkunut voimakas nousu hidastuu, ja rakentaminenkin kasvaa maltillisemmin. Vielä vuodelle 2008 voidaan odottaa 2-3 prosentin kasvua kokonaistuotannossa.

Työllisyys parantunut, mutta työttömyys säilyy korkeana vielä vuonna 2007

Työllisten määrä kasvoi vuonna 2005 keskimäärin 1,5 prosenttia eli noin 35 000 henkilöä. Työvoiman tarjonta kasvoi hieman hitaammin, joten työttömyysaste aleni 8,4 prosenttiin, ja työttömiä oli keskimäärin 220 000 henkilöä. Se oli 9 000 vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Vuoden 2006 tammi-marraskuussa työllisten määrä oli 1,7 prosenttia eli noin 40 000 henkilöä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Samalla työn tarjonta oli kasvanut kysyntää hitaammin, joten työttömyysaste oli 0,6 prosenttiyksikköä alempi kuin edellisen vuoden tammi-lokakuussa. Koko vuodelle onkin odotettavissa 7,8 prosentin työttömyysaste, joka vuosina 2007-2008 voi alentua vielä muutaman kymmenyksen. Kuitenkaan seitsemää prosenttia ei tavoiteta.

Vaikka Suomen kansantalouden tilassa, rakenteissa ja lähinäkymissä on erittäin paljon hyvää, näyttää yhteiskunta siirtyvän vähenevän työikäisen väestön vuosikymmenelle huolestuttavan suurella työttömyydellä. Valtiovallan kyky tehdä tarpeellisia parannuksia vaikuttaa melko heppoiselta ainakin näin vaalien lähestyessä. Toivoa kuitenkin sopii, että globalisaatioreporttien ideoita otetaan käyttöön vaalien jälkeen.

Inflaatio jatkaa alle kahdessa prosentissa

Vuonna 2005 kuluttajahinnat kohosivat vain 0,9 prosenttia. Vuonna 2006 inflaatio nopeutui, mutta silti kuluttajahintojen nousu säilyi selvästi euroalueen keskitasoa alempana. Tammi-marraskuussa kuluttajahintaindeksi oli 1,5 prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin. Siten koko vuoden keskiarvoksi tulee 1,5 tai 1,6 prosenttia.

Vuonna 2007 inflaatio pysynee juuri ja juuri alle kahden prosentin. Hieman hitaampaankin inflaation on mahdollisuudet, jos öljyn hinta yllättäen alenisi vuoden 2006 syksyn lukemista. Vuoden 2008 inflaatioepävarmuudet liittyvät ensi syksyn tupo-neuvotteluihin, mutta siitä huolimatta on perusteet ennustaa inflaation pysyvän tuolloinkin alle kahdessa prosentissa.

Ulkomaankaupassa on vähintäänkin riittävä ylijäämä

Vuonna 2005 tavaraviennin arvo oli vajaat 8 mrd. euroa suurempi kuin tavaratuonnin arvo, ja koko vaihtotase oli 7,8 miljardia ylijäämäinen. Vuoden 2006 tammi-lokakuussa kauppataseen ylijäämä oli 7,7 mrd. euroa eli 1,5 miljardia suurempi kuin vuotta aiemmin. Koko vaihtotaseen ylijäämä oli kymmenen kuukauden kertymänä 7,0 mrd. euroa. Siten koko vuodelle voidaan odottaa noin 9 miljardin ylijäämää. Vähintään yhtä suuri ylijäämä on odotettavissa myös vuonna 2008.

Valtiontalous kohden kahdeksatta ylijäämävuotta

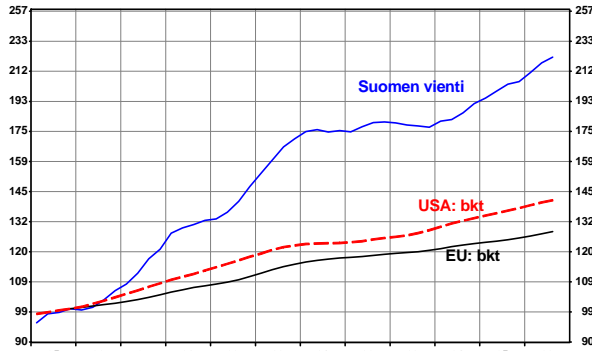
Valtiontalouden verotulot olivat vuoden 2006 tammi-marraskuussa 7 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Kokonaistulot olivat silti vain 2 prosenttia edellisvuotta suuremmat, koska korkotulot ja voiton tuloutukset ovat supistuneet selvästi. Valtiontalouden menot ovat samalla kasvaneet 4 prosenttia, mutta kassatulojen yhteismäärä oli silti 2,6 mrd. euroa kassamenoja suurempi. Mikäli vaalihuussa ei rikota budjettisuunnitelmia kohtuuttomasti, on vuosi 2007 jo kahdeksas peräkkäinen tuloylijäämän vuosi. Samalla koko julkisen sektorin bruttovelka suhteessa bruttokansantuotteeseen on painumassa alle 40 prosenttiin, joka euromaiden vertailussa sijoittuu jo tutuksi tulleella tavalla aivan matalimpaan päähän.

Lauri Uotila

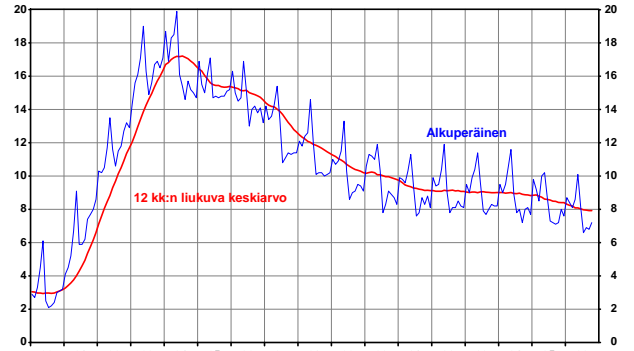
KOTIMAISET SUHDANTEET

Suomen vienti ja vientimarkkinat 1995=100, volymin liukuva vuosisumma

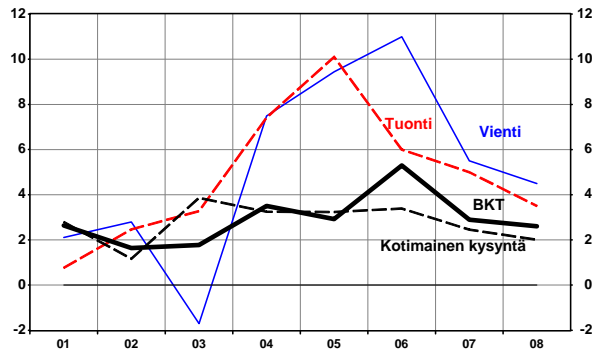
Source: Reuters EcoWin

Työttömyysaste %

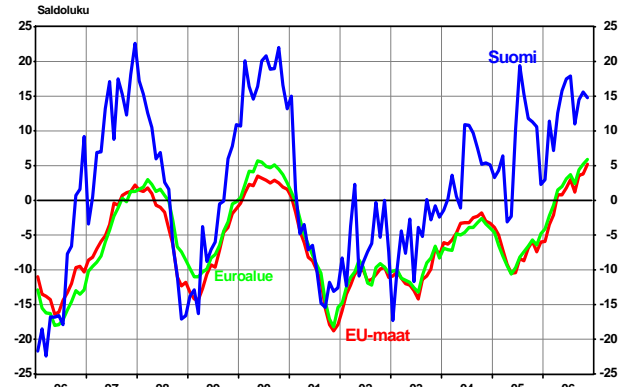
Source: Reuters EcoWin

Kysyntä ja tarjonta Volymin vuosimuutos, %

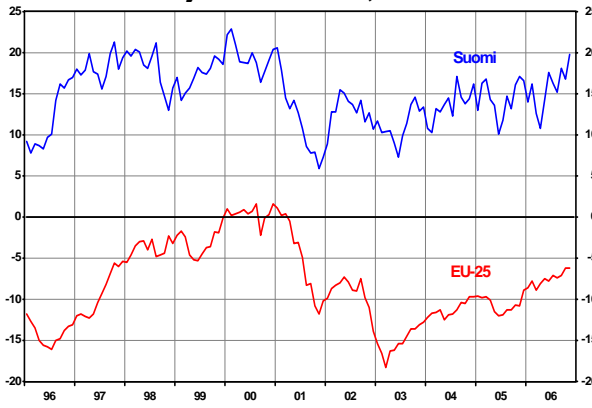
Source: Reuters EcoWin

Teollisuuden luottamus

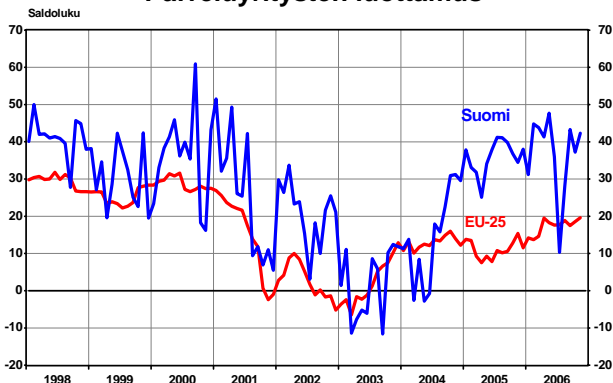
Source: Reuters EcoWin

Kuluttajien luottamus, saldoluku

Source: Reuters EcoWin

Palveluyritysten luottamus

Source: Reuters EcoWin

KYSYNNÄN JA TARJONNAN TASE

Määrän muutos, %	2005	2006	2007	2008
Bkt	2.9	5.3	2.9	2.6
Tuonti	12.3	6.0	5.0	3.5
Vienti	7.3	11.0	5.5	4.5
Kulutus	3.2	2.7	2.2	1.9
-yksityinen	3.8	3.5	2.4	2.0
-julkisen	1.6	0.5	1.5	1.5
Investoinnit	3.3	6.0	3.5	2.5
-yksityiset	5.8	6.6	4.0	2.5
-julkiset	-10.4	2.0	2.0	2.0
Työttömyysaste*, %	8.4	7.8	7.5	7.2

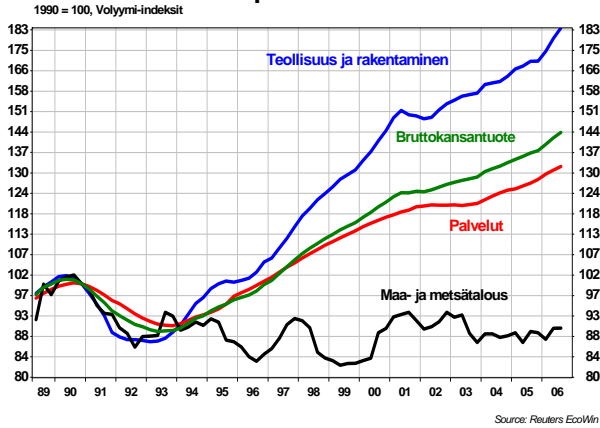
* vuosikeskiarvo

Ennusteet: Sampo Pankki Oyj/ Ekonomistit

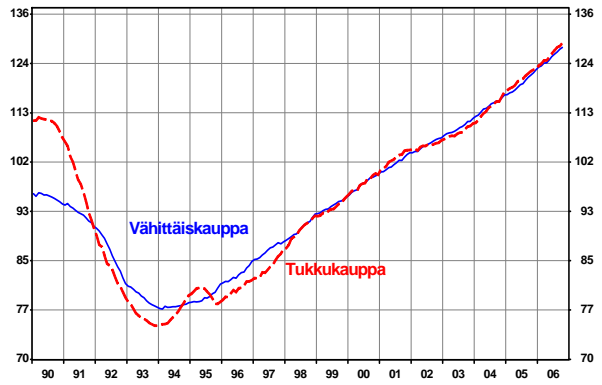
KOTIMAISET SUHDANTEET

Tuotanto päätoimialoittain

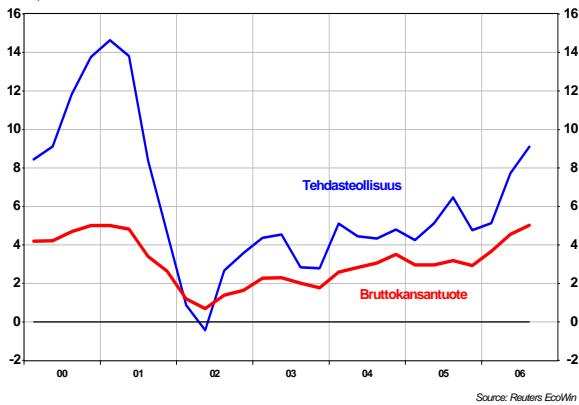
Kaupan myynti

12 kk:n liukuva keskiarvo, 2000 = 100

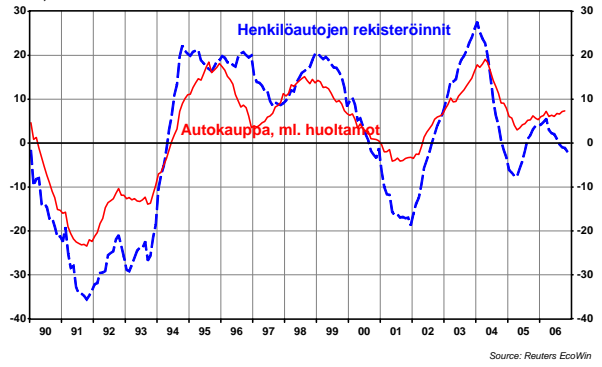
Tuotannon kasvu

% vuosimuutos liukuvasta vuosisummasta

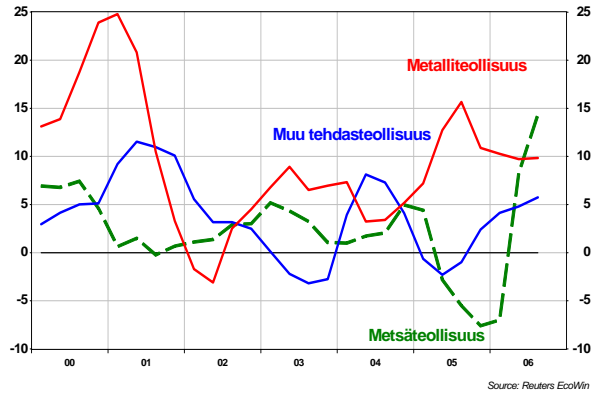
Autokaupan volyyymi

% vuosikasvu liukuvasta vuosisummasta

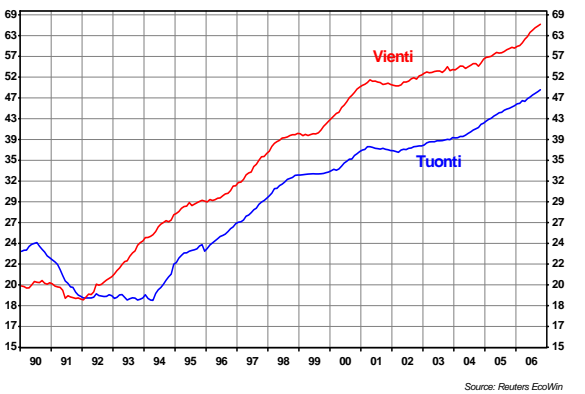
Tehdasteollisuuden tuotannon kasvu

% vuosimuutos liukuvasta vuosisummasta

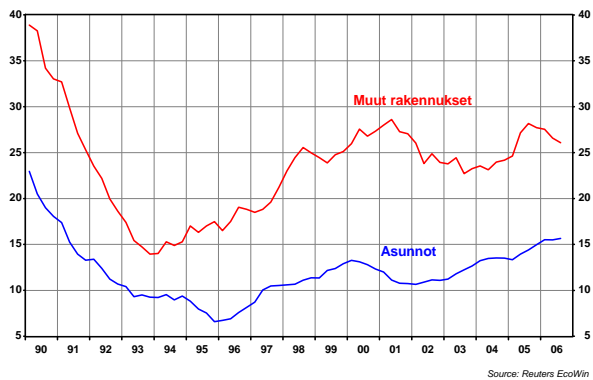
Tavaravienti ja tuonti

2000-hintainen liukuva vuosisumma, mrd. eur

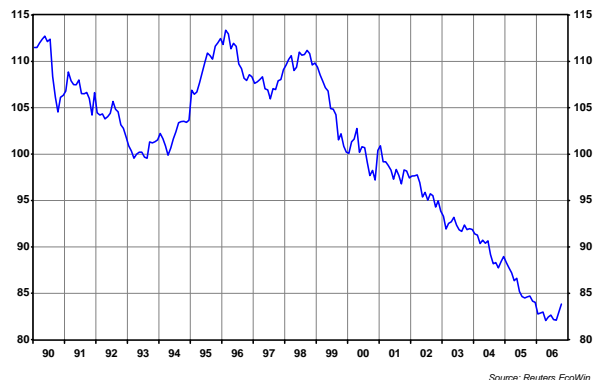
Rakentamisen käynnistyminen

Uusien rakennusten aloitukset, liukuva vuosisumma, milj. m³

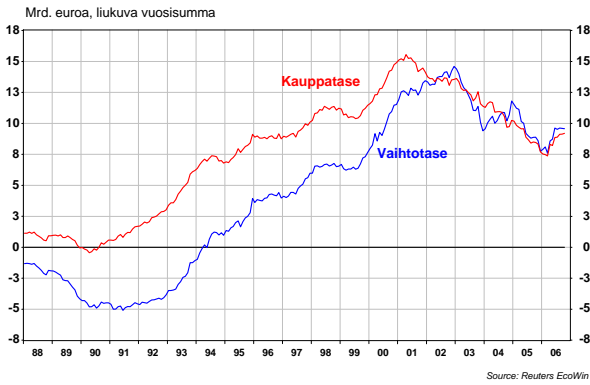

Ulkomaankaupan vaihtosuhte

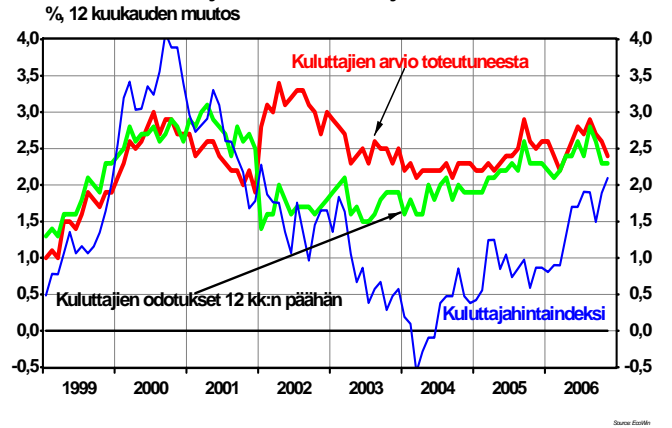
Vientihinnat / tuontihinnat, 2000=100

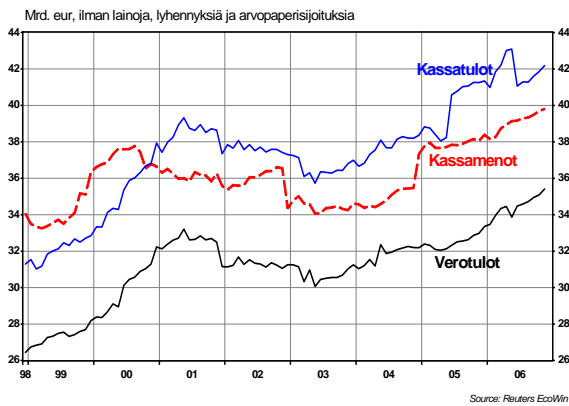
Kauppa- ja vaihtotase
Liukuva vuosisumma, mrd. eur

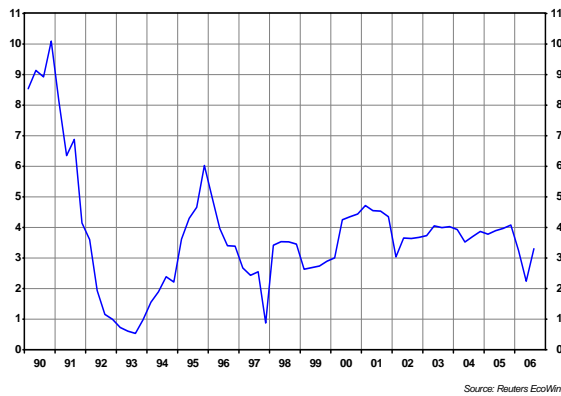
Kuluttajien inflaatioarvio ja -odotukset

Valtion tulot ja menot
Liukuva vuosisumma

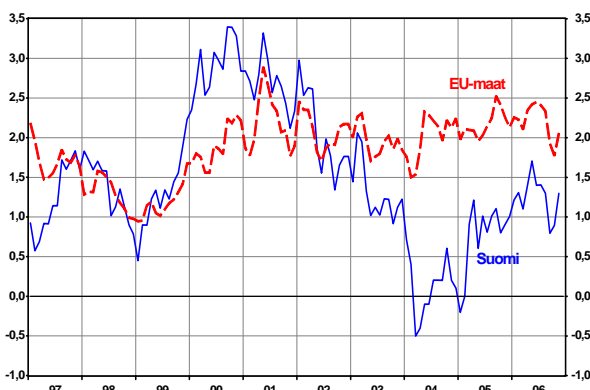

Palkansaajien ansiotaso
Vuosi muutos, %

Kuluttajahinnat

Vuosi muutos, % EU-harmonisoitu indeksi

KUSTANNUKSET JA HINNAT

Vuosi muutos, %*	2005	2006	2007	2008
Ansiotaso	3.9	2.9	2.7	2.7
Kuluttajahinnat	0.9	1.6	1.8	1.6

ULKONEN TASAPAINO

Mrd. Eur	2005	2006	2007	2008
Kauppatase	7.7	8.8	8.7	9.2
Vaihtotase	7.8	9.0	9.0	9.5
Vaihtotase / bkt, %	5.0	5.3	5.1	5.1

* vuosikeskiarvo

ENNUSTEVERTAILUA

	Ennuste vuodelle 2006						Ennuste vuodelle 2007					
	Sampo	VM	ETLA	PTT	PT	SP	Sampo	VM	ETLA	PTT	PT	SP
KYSYNTÄ JA TARJONTA												
Määrän muutos, %												
BKT	5.3	5.9	4.6	4.9	5.1	5.4	2.9	3.0	2.7	3.0	3.5	3.2
Tuonti	6.0	5.6	7.2	7.1	8.8	9.2	5.0	5.2	7.2	4.5	4.5	7.7
Vienti	11.0	10.4	10.4	10.0	12.0	12.0	5.5	6.1	6.5	5.5	6.2	7.3
Kulutusmenot	2.7	2.9	2.8	3.0	2.8	2.9	2.2	2.1	2.3	2.3	2.3	2.6
- yksityiset	3.5	3.6	3.2	3.8	3.3	3.9	2.4	2.7	2.4	2.9	2.5	3.4
- julkiset	0.5	1.0	1.9	1.1	1.5	0.6	1.5	0.8	1.9	1.0	1.8	0.8
Kiinteät investoinnit	6.0	6.4	5.9	5.8	6.5	5.6	3.5	3.7	5.2	3.2	4.0	3.7
Kokonaiskysyntä	6.0	5.8	5.3	5.5	6.1	6.4	3.3	3.6	4.0	3.4	3.8	4.5

TALOUDEN TASAPAINO

Vaihtotase, mrd. Eur	9.0	9.6	::	7.8	8.5	8.5	9.0	8.7	::	9.2	10.4	7.7
Kuluttajahinnat, %	1.6	1.6	1.6	1.5	1.4	1.6	1.8	1.4	1.8	1.4	1.4	1.8
Ansiotason muutos, %	2.9	2.9	2.9	..	2.1	3.0	2.7	2.5	2.7	..	2.8	3.1
Työttömyysaste, %	7.8	7.8	7.7	7.7	7.7	7.8	7.5	7.4	7.5	7.4	7.3	7.5

Ennustaja:	Julkaistu:	Ennustaja:	Julkaistu:
Sampo Pankki Oyj	Joulukuussa 2006	Elinkeinoelämän tutkimuslaitos (ETLA)	Syyskuussa 2006
Valtiovarainministeriö (VM)	Joulukuussa 2006	Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos (PTT)	Syyskuussa 2006
Suomen Pankki (SP)	Syyskuussa 2006	Palkansaajien tutkimuslaitos (PT)	Elokuussa 2006

Tässä katsauksessa on käytetty yleisön saatavilla olevia tietoja.

Keskeiset tilastolähteet ovat: EcoWin, Tilastokeskus, Suomen Pankki ja Tullihallitus.

Tähän raporttiin sisältyvää informaatiota ei tule pitää Sampo Oyj:n ("Sammon") tai sen tytäryritysten suosituksena millekään taloustoimelle.

Tähän dokumenttiin sisältyy informaatiota ja näkemyksiä, jotka Sampo on koonnut ja muodostanut luotettavana pidettävistä lähteistä.

Sampo, Sammon tytäryritykset, johto tai työntekijät eivät vastaa niiden täsmällisyydestä, täydellisyydestä tai oikeellisuudesta.

Kaikkia mielipiteitä tai arvioita, jotka on esitetty tässä raportissa, voidaan muuttaa ilman etukäteisvaroitusta. Raportin lukijan tulisi keskustella sijoitusneuvojan tai muun sopivaksi katsottavan neuvonantajan kanssa ennen ryhtymistään taloustoimiin.

[Suhdanteet ja rahoitusmarkkinat](#)

[Lainattaessa lähde mainittava](#)

[Päätoimittaja Lauri Uotila](#)
[Sampo Pankki Oyj / Ekonomistit](#)
 PL 1026, 00075 SAMPO
 Vaihde 010 515 15

ISSN 0788-6284